

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **M. O.**, bývajúceho v K., v dovolacom konaní zastúpeného JUDr. Janou Ftorkovou, advokátkou so sídlom v Žiline, Vojtecha Spanyola 8343/1A, proti žalovanému **M. S.**, miesto podnikania v Ž., IČO : X., v dovolacom konaní zastúpenému JUDr. Petrom Rybárom, advokátom so sídlom v Žiline, A. Kmeťa 11., **o zaplatenie 975,74 Eur s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Žilina pod sp.zn. 17 C 163/2009, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 19. januára 2012 sp.zn. 10 Co 276/2010, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie žalobcu **o d m i e t a**.

Žalobca je povinný zaplatiť žalovanému náhradu trov dovolacieho konania v sume 59,08 Eur, k rukám JUDr. Petra Rybára, advokáta so sídlom v Žiline, A. Kmeťa 11, do 3 dní od právoplatnosti uznesenia.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Žilina rozsudkom zo 14. júna 2010 č.k. 17 C 163/2009-65 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal, aby súd zaviazal žalovaného zaplatiť mu istinu v sume 975,74 eur spolu s príslušenstvom, včítane úroku predchádzajúceho konania a trovy exekúcie. Predmetom konania je poddĺžnícka žaloba (žalovaný mal prevziať finančné prostriedky z kúpnej zmluvy a uhradiť ich žalobcovi v mene M. K. a G. K.). Vykonaným dokazovaním súd zistil, že na návrh žalobcu prebieha na Okresnom súde Žilina exekučné konanie proti povinným M. K. a G. K. (hlavný dlh). I keď kupujúci z kúpnej zmluvy Ing. T. (predávajúcimi sú povinní v exekúcii) uviedol vo svojom vyhlásení, že kúpnu cenu vyplatil žalovanému, čo

však bez iného nepreukazuje existenciu splatnej pohľadávky proti dlžníkovi povinných (žalovanému), od ktorej odôvodňoval uplatňované peňažné plnenie. Naopak, z prehlásenia pani K. vyplynulo, že nemajú s manželom žiadnu splatnú pohľadávku voči žalovanému. Navyše žalovaný nebol účastníkom predmetnej kúpnej zmluvy. Vyjadril sa i k možnému premlčaniu žalovanej pohľadávky. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil s poukazom na ustanovenie § 142 ods. 1 O.s.p.

Krajský súd v Žiline rozsudkom z 19. januára 2012 sp.zn. 10 Co 276/2010 na odvolanie žalobcu napadnuté rozhodnutie prvostupňového súdu potvrdil a zaviazal žalobcu nahradiť žalovanému trovy odvolacieho konania. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že prvostupňový súd vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu, skutkový stav zistil riadne a vykonané dôkazy hodnotil v súlade s ustanovením § 132 a nasl. O.s.p. Ani v konaní pred odvolacím súdom nevyšli najavo takú skutočnosť, ktoré by okresný súd neriešil, resp. s ktorými by sa nezaoberal. Vyhlásenie o tom, že kúpna cena má byť odovzdaná žalobcovi, nepovažoval za jednoznačný, jasný, zrozumiteľný a určitý záväzok.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal včas dovolanie žalobca. Navrhol, aby dovolací súd rozsudok krajského súdu spolu s rozhodnutím okresného súdu zrušil a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Namietal, že súdy mu odňali možnosť konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. tým, že listinný dôkaz v podobe písomného vyhlásenia G. K. z 23. októbra 2008 nebol vykonaný spôsobom upraveným v ustanovení § 129 ods. 1 O.s.p., nebol s ním oboznámený, a teda sa nemohol k nemu vyjadriť. Taktiež vytýkal konajúcim súdom, že nedodržali postup podľa § 118 ods. 2 O.s.p.

Žalovaný vo svojom vyjadrení k dovolaniu navrhol, aby dovolací súd mimoriadny opravný prostriedok žalovaného zamietol a priznal mu náhradu trov dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podala včas oprávnená osoba (§ 240 ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno dovolaním napadnúť (§ 236 a nasl. O.s.p.). Dovolanie prejednal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že smeruje proti takému rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, preto ho treba odmietnuť.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V preskúmvanej veci žalobca napadol dovolaním rozsudok odvolacieho súdu, ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa (§ 219 O.s.p.).

Podmienky prípustnosti dovolania smerujúceho proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu sú upravené v ustanoveniach § 237 a § 238 ods. 2 a 3 O.s.p. Rozhodnutiu odvolacieho súdu nepredchádzalo rozhodnutie odvolacieho súdu obsahujúce právny názor v tejto veci. Preto dovolanie podľa § 238 ods. 2 O.s.p. neprichádza do úvahy. Nejedná sa ani o rozsudok, vo výroku ktorého by odvolací súd vyslovil prípustnosť dovolania, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, ani nešlo o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. Dovolanie nie je preto prípustné ani podľa § 238 ods. 3 O.s.p.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v ustanovení § 237 O.s.p., neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa komplexne zaoberal otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (t.j. či v prejednávanej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nepodania návrhu na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a rozhodovania vylúčeným sudcom, či konania nesprávne obsadeným súdom).

Vady uvedené v § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. dovolateľ nenamietal a ani v konaní nevyšli najavo. S prihliadnutím na obsah dovolania dovolací súd sa osobitne zameril na to, či v danom prípade postupom súdu prvého stupňa alebo odvolacieho súdu nebola dovolateľovi odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Podľa ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. je vadný postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odňala možnosť pred ním konať a uplatňovať procesné práva, ktoré sú mu priznané za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv a oprávnených záujmov. O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O.s.p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom vylúčil účastníka konania z realizácie jeho procesných práv, ktoré mu právny poriadok priznáva.

Podľa názoru odvolacieho súdu v posudzovanej veci konanie pred odvolacím súdom nebolo takouto vadou postihnuté.

Pokiaľ dovolateľ namieta, že mu súdy odňali možnosť konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. tým, že listinný dôkaz v podobe písomného vyhlásenia G. K. z 23. októbra 2008 nebol vykonaný spôsobom upraveným v ustanovení § 129 ods. 1 O.s.p., treba uviesť, že uvedené pochybenie, i keby bolo preukázané, nezakladá vadu podľa § 237 písm. f/ O.s.p. V prípade, ak súd v procese dokazovania určitý dôkaz síce hodnotí, vyvodzuje z neho skutkový záver, avšak dokazovanie nevykoná spôsobom, ktorý predpisuje zákon, ide o procesnú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. Dovolateľ preto neopodstatnene namieta, že týmto postupom mu bola odňatá možnosť konať pred súdom.

Dovolateľ nedôvodne namieta, že sa k tomuto dôkazu nemohol vyjadriť, a tým mu súdy odňali možnosť konať. S uvedeným dôkazom sa mohol oboznámiť aj neskôr (konanie ešte nebolo právoplatne ukončené), a najmä, mohol nesprávne vykonanie dôkazu namietat v odvolacom konaní. Z obsahu spisu je však zrejmé, že v odvolaní proti tomuto rozsudku žiadnu výhradu v tomto smere nevzniesol, hoci tak urobiť mohol a podľa zásady „každý je povinný si strážiť svoje práva“, aj urobiť mal. Pretože aj pre oblasť procesného práva platí všeobecná právna zásada „male enim iure nostro uti non debemus“ („nemáme však zneužívať svoje právo“ – Gai. Institutiones 1, 53), javí sa postup žalobcu ako odporujúci tejto zásade.

Za tejto situácie prelomenie stavu právnej istoty, nastolenej právoplatnosťou rozhodnutia odvolacieho súdu konštatovaním prípustnosti dovolania, do úvahy neprichádza.

K námietke žalobcu, že mu súd prvého stupňa svojím postupom znemožnil vyjadriť sa ku skutkovým a právnym okolnostiam významným z hľadiska rozhodnutia súdu prvého stupňa (najmä ku skutočnostiam vyplývajúcim z prehlásenia G. K. z 23. októbra 2008), dovolací súd uvádza, že táto námietka nemohla byť v danom prípade z hľadiska posúdenia prípustnosti dovolania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. dôvodná. I keby sa totiž žalobcovi (ako tvrdí) odňala možnosť konať pred súdom prvého stupňa, išlo by nanajvýš o procesnú vadu týkajúcu sa určitej časti konania. V nasledujúcej časti konania mal žalobca možnosť prejaviť svoj nesúhlas s postupom súdu a namietat' porušenie svojich procesných práv, a teda aj uplatniť svoj vplyv na výsledok konania tým, že mohol podať (a v danom prípade aj podal – vid' č.l. 68 spisu) odvolanie proti prvostupňovému rozhodnutiu. V odvolaní však túto vadu vôbec nenamietal. Treba dodať, že k obdobným záverom z hľadiska (ne)prípustnosti dovolania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky už v rozhodnutí publikovanom pod R 39/1993.

Dovolací súd nezistil ani existenciu ďalšieho dôvodu prípustnosti dovolania, ktorý mal spočívať v nedodržaní procesného postupu prvostupňovým súdom, vyplývajúceho z ustanovenia § 118 ods. 2 O.s.p., účinného od 15. októbra 2008, podľa ktorého predseda senátu alebo samosudca podľa doterajších výsledkov konania uvedie, ktoré právne významné skutkové tvrdenia účastníkov je možné považovať za zhodné, ktoré právne významné skutkové tvrdenia zostali sporné a ktoré z navrhnutých dôkazov budú vykonané a ktoré dôkazy súd nevykoná, aj keď ich účastníci navrhli.

Aj prípadné porušenie tohto zákonného ustanovenia nespôsobuje existenciu vady v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Ak totiž predseda senátu (samosudca) toto zákonné ustanovenie nedodrží, nemá to žiaden priamy dosah na možnosť vylúčenia účastníka konania z jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva. Porušenie citovaného zákonného ustanovenia teda žiadnym spôsobom nediskvalifikuje účastníka napr. v práve zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy, vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom, v práve na záver pojednávania zhrnúť svoje návrhy, namietat' prípadný nesprávny procesný postup prvostupňového súdu v podanom odvolaní a pod. Uvedené pochybenie samo

osebe nezakladá zmätočnosť rozhodnutia a nie je procesnou vadou konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Dovolateľ preto neopodstatnene namieta, že nedodržaním procesného postupu v zmysle § 118 ods. 2 O.s.p. mu prvostupňový súd odňal možnosť pred súdom konať. Napokon treba dodať, že zo zápisnice z pojednávania na súde prvého stupňa z 24. mája 2010 (č.l. 58 spisu) vyplýva, že sudca vyjadril, ktoré tvrdenie považuje za zhodné, pričom žalobca už po tomto vyjadrení súdu nemal ďalšie návrhy na vykonanie dokazovania.

Keďže prípustnosť dovolania v danom prípade nemožno vyvodit' z ustanovenia § 238 O.s.p. a v dovolacom konaní neboli zistené dôvody prípustnosti dovolania uvedené v ustanovení § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol.

Žalovaný mal v dovolacom konaní úspech, preto mu patrí právo na náhradu trov konania proti žalobcovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 veta prvá O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). V dovolacom konaní žalovanému vznikli trovy v súvislosti s odmenou za právne služby poskytnuté advokátom. Odmena za jeden úkon právnej služby činí sumu 51,45 Eur, pričom patrí za jeden úkon právnej služby, a to písomné vyjadrenie k dovolaniu z 8. mája 2012 (§ 10 ods. 1 a 6 v spojení s § 14 ods. 1 písm. b/ vyhl.č. 655/2004 Z.z.) a jeden krát režijný paušál v rozsahu jednej stotiny výpočtového základu za úkon právnej služby (§ 16 ods. 3 uvedenej vyhlášky) v sume 7,63 Eur. Dovolací súd v zhode s doterajšou praxou (porovnaj napr. uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20. februára 2008 sp.zn. 2 Cdo 236/2007, z 13. októbra 2008 sp.zn. 3 Cdo 196/2008) vzal zreteľ na to, že právny zástupca JUDr. Peter Rybár zastupoval žalovaného už v konaní pred súdmi nižšieho stupňa, a preto pri rozhodovaní o výške trov právneho zastúpenia nepriznal žalovanému náhradu trov právneho zastúpenia aj za úkon právnej služby – prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady s klientom. Celkove vznikli žalovanému trovy v sume 59,08 Eur, ktoré je žalobca povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu žalovaného (§ 149 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 veta prvá O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 10. apríla 2013

JUDr. Ladislav Górász, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová